

Familierechtbank Oost Vlaanderen (afd. Gent), vonnis van 25 juni 2015

Weigering om huwelijk te voltrekken – Artikel 167, 1ste lid BW – Plicht om te voltrekking van het huwelijk te weigeren indien er niet voldaan is aan hoedanigheden en voorwaarden – Artikel 146bis BW – Geen schijnhuwelijk – Weigering ongegrond

Refus de célébrer le mariage – Article 167, al. 1 C. civ. – Obligation de refuser la célébration du mariage s'il n'est pas satisfait aux qualités et conditions – Article 146bis C. civ. – Absence de simulation du mariage – Refus infondé

In de zaak van:

P., verpleegkundige, geboren te Gent op [...], van Belgische nationaliteit, wonende te [...]
en

V., werkloze, geboren te Yunak (Turkije) op [...], van Turkse nationaliteit, wonende te [...]

toegelaten tot de kosteloze rechtsbijstand bij beslissing van de afdelingsvoorzitter van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent d.d. 23 januari 2015 (P.D. nr. [...]),

eisers, met als raadsman mr. Erik Cluyse, advocaat te 9070 Destelbergen, Walbosdreef 4,

tegen

De ambtenaar van de burgerlijke stand van de stad Gent, met kabinet te 9000 Gent, Stadhuis, Botermarkt 1,

verweerster, met als raadsman mr. Carmenta Decordier, advocaat te 9041 Gent, Harlekijnstraat 9,

verleent de rechtbank volgend vonnis:

De rechtbank heeft de partijen gehoord op de terechtzitting van 30 april 2015 en de stukken ingezien, in het bijzonder:

- de dagvaarding betekend op 23 januari 2015,
- de conclusie voor de eisers neergelegd ter griffie op 13 april 2015,
- de conclusie en de syntheseconclusie voor de verweerster respectievelijk neergelegd ter griffie op 5 maart 2015 en 16 april 2015,
- het proces-verbaal van persoonlijke verschijning van 30 april 2015,
- het schriftelijk advies van eerste substituut-procureur des Konings Guy Baesen, neergelegd ter zitting van 28 mei 2015.

De partijen hebben tijdig gerepliceerd op het advies van het openbaar ministerie en de rechtbank heeft de zaak in beraad genomen op de terechtzitting van 11 juni 2015.



Voorwerp van de vordering

In hun dagvaarding vorderen de **eisers** de opheffing van de weigeringsbeslissing door de verweerster tot het voltrekken van hun voorgenomen huwelijk. Zij verzoeken de rechtbank om te horen zeggen dat de verweerster van dit vonnis melding zal maken op de registers op de kant van de melding van het verzet, na ontvangst van een expeditie van het vonnis, en de verweerster het voorgenomen huwelijk van de eisers – op hun eerste verzoek – zal laten plaatsvinden. De termijn van 6 maanden zoals vermeld in artikel 165 § 3 BW dient te worden verlengd, zodat geen nieuwe aangifte van het huwelijk dient te gebeuren. Tenslotte verzoeken de eisers de veroordeling van de verweerster tot een schadevergoeding begroot op 250,00 euro meer de interesten en tot de kosten, met inbegrip van een rechtsplegingsvergoeding. Het vonnis dient uitvoerbaar te worden verklaard bij voorraad, niettegenstaande alle verhaal en zonder borgstelling en met uitsluiting van de mogelijkheid tot kantonnement.

De **verweerster** werpt de onontvankelijkheid van deze vordering op, minstens de gegrondheid ervan. Zij vraagt te oordelen dat zij geheel terecht geweigerd heeft om het huwelijk te voltrekken en de eisers solidair te veroordelen tot betaling van de gerechtskosten, aan haar zijde begroot op 1.320,00 euro rechtsplegingsvergoeding.

In ondergeschikte orde, voor zover de vordering van de eisers ontvankelijk en gegrond zou worden verklaard, vraagt de verweerster om voor recht te zeggen dat zij niet beschouwd kan worden als een in het ongelijk gestelde partij in de zin van artikel 1017, al. 1 Ger.W. en derhalve te oordelen dat zij geen rechtsplegingsvergoeding dient te betalen conform het arrest van het Grondwettelijk Hof van 26 september 2013.

Het **openbaar ministerie** adviseert tot de ontvankelijkheid en de gegrondheid van het verhaal van de eisers tegen de weigeringsbeslissing van de verweerster.

Beoordeling

Ontvankelijkheid van de vordering van de eisers

De verweerster stelt dat de vordering niet ontvankelijk is, maar duidt daartoe geen argumenten aan. Ambtshalve stelt de rechtbank geen enkel element vast, dat tot de onontvankelijkheid van de vordering zou moeten leiden. Het verhaal van de eisers op grond van artikel 167 BW is immers tijdig en regelmatig aangetekend.

Exceptie van laattijdigheid van eisers' conclusies

De verweerster stelt dat de eisers hun laatste conclusie laattijdig hebben neergelegd conform de dwingende conclusiekalender en vragen de wering van de laattijdig meegedeelde conclusies van de eisers en stukken met nummer 1 tot 7 uit de debatten.

De verweerster doet afstand van haar verzoek tot wering uit de debatten op de zitting van 30 april 2015.

Alle conclusies en stukken kunnen derhalve in het debat blijven.



Ten gronde

1. Principes

Het recht om een huwelijk aan te gaan is een fundamenteel recht, gewaarborgd door artikel 12 EVRM en erkend in artikel 143 BW.

De hoedanigheden en voorwaarden vereist om een huwelijk te mogen aangaan en de formaliteiten betreffende de voltrekking van het huwelijk zijn nauwkeurig geregeld in de artikelen 143 tot en met 179 BW.

Krachtens artikel 167, eerste lid BW, is de ambtenaar van de burgerlijke stand verplicht de voltrekking van het huwelijk te weigeren wanneer blijkt dat niet is voldaan aan de hoedanigheden en voorwaarden vereist om een huwelijk te mogen aangaan of indien hij van oordeel is dat de voltrekking in strijd is met de beginselen van de openbare orde.

Op grond van deze bevoegdheid moet de ambtenaar de voltrekking van het huwelijk o.a. weigeren indien hij vaststelt dat het voorgenomen huwelijk een schijnhuwelijk betreft zoals bedoeld in art. 146bis BW. Overeenkomstig deze bepaling is er geen huwelijk wanneer, ondanks de gegeven formele toestemmingen tot het huwelijk, uit een geheel van omstandigheden blijkt dat de intentie van minstens één van de echtgenoten kennelijk niet is gericht op het tot stand brengen van een duurzame levensgemeenschap, maar enkel op het verkrijgen van een verblijfsrechtelijk voordeel dat is verbonden aan de staat van gehuwde.

Artikel 167, eerste lid BW verleent aan de ambtenaar van de burgerlijke stand dan ook géén discretionaire beoordelingsbevoegdheid met betrekking tot de voorwaarden waaronder de voltrekking van het huwelijk kan worden geweigerd.

Indien de ambtenaar weigert het huwelijk te voltrekken, dient hij conform artikel 167, vierde lid BW zijn met redenen omklede weigeringsbeslissing zonder verwijl ter kennis te brengen van de belanghebbende partijen en terzelfdertijd een afschrift van deze beslissing en een kopie van alle nuttige stukken, over te zenden aan de procureur des Konings.

Gelet op de fundamentele aard van het recht om een huwelijk aan te gaan en het gebonden karakter van de bevoegdheid van de ambtenaar van de burgerlijke stand, is het toezicht van de rechter die kennis neemt van het in artikel 167, laatste lid BW bedoelde verhaal niet beperkt tot een controle op de wettigheid van de weigeringsbeslissing van de ambtenaar, maar oefent de rechter zijn rechtmacht over die beslissing volledig uit. Alles wat tot de beoordelingsbevoegdheid van de ambtenaar behoort, wordt derhalve onderworpen aan het toezicht van de rechter (mits het recht van verdediging geëerbiedigd wordt). De rechter moet bijgevolg uitspraak doen over het recht van de betrokkenen om een huwelijk aan te gaan en te laten voltrekken door de ambtenaar van de burgerlijke stand en dient daartoe, in voorkomend geval, aan de hand van alle hem voorgelegde feitelijke gegevens te beoordelen of het voorgenomen huwelijk geen schijnhuwelijk is. Daarbij kan hij ook rekening houden met feitelijke gegevens die dateren van na de weigeringsbeslissing of die pas na deze beslissing bekend werden (zie Cass. 13 april 2007, *NjW* 2007, 847, met noot G. VERSCHULDEN, *NjW*, 2007, 848 - S. LEFEBVRE, 'Schijnhuwelijken. Preventie en repressie in een notendop', *NjW*, 2007, 818-824 (inzonderheid randnummer 12)).



Met andere woorden de beoordelingsbevoegdheid van de rechter m.b.t. een verhaal ex artikel 167, laatste lid BW is niet beperkt tot een wettigheidsonderzoek van de weigeringsbeslissing, maar houdt een jurisdictionele controle in, waarbij de rechter oordeelt over de vraag of de betrokkenen al dan niet een huwelijk mogen aangaan.

2. Toepassing van voormelde principes op onderhavige zaak

Er bestaat geen discussie over het feit dat aan de grond- en vormvoorwaarden van het voorgenomen huwelijk is voldaan, met uitzondering evenwel van de vraag of de eisers al dan niet een schijnhuwelijk in de zin van artikel 146bis BW beogen en of zij derhalve al dan niet mogen trouwen.

2.1.

De **verweerster** heeft de voltrekking van het huwelijk van de eisers geweigerd onder verwijzing naar:

- de precaire verblijfstoestand van de eiser: de eiser verblijft illegaal in België en ondernam eerder in het verleden al diverse pogingen om in België zijn familie te vervoegen. Een aanvraag van de eiser tot het verkrijgen van een visum type D met het oog op gezinshereniging d.d. 9 juli 2009 werd geweigerd. Op 26 oktober 2011 diende de eiser een (niet-succesvolle) asielaanvraag in met een valse identiteitskaart. De eiser diende op 22 april 2014 een aanvraag in om machtiging tot verblijf op grond van artikel 9bis Vreemdelingenwet (humanitaire regularisatie), dewelke onontvankelijk werd verklaard. De eiser gaf geen gevolg aan het bevel van 19 november 2014 om het grondgebied te verlaten met een inreisverbod van vier jaar. Door een huwelijk met een Belgische onderdaan kan de eiser zijn verblijf veilig stellen.
- de tegenstrijdige verklaringen afgelegd door de eisers over de redenen en het tijdstip van de komst van de eiser naar België.
- de tegenstrijdigheden in de verklaringen over de eerste ontmoeting tussen de eisers in het citadelpark. Volgens de eiseres hebben zij samen de tram genomen aan het Van Beverenplein, terwijl de eiser verklaarde dat de eiseres al op de tram zat toen hij opstapte.
- de tegenstrijdige verklaringen over de handvraging en het religieuze huwelijk. Beide eisers verklaren allebei dat hun beide vaders elkaar eind 2013 gesproken hebben. Volgens de eiser kwam hij de dag erna al de toestemming van de eiseres' vader de handvragen van de eiseres, het religieuze huwelijk vond plaats eind januari 2014. Volgens de eiseres gebeurde de handvraging een week na de ontmoeting met haar vader. Het religieuze huwelijk had volgens haar plaats eind februari 2014.
- twee (schijn)huwelijken van de eisers' vader met een Belgische vrouw werden nietig verklaard. De eiser legt hieromtrent tegenstrijdige en onjuiste verklaringen af.
- Onwetendheid over elkaars personalia en tegenstrijdige verklaringen over de eerdere relaties en de studies van de eiser. Volgens de eiseres had de eiser geen eerdere relaties en zou hij enkel zijn lagere school hebben afgewerkt, volgens de eiser had hij een langdurige relatie van twee jaar in Turkije en heeft hij zijn middelbare studies afgemaakt.
- de tegenstrijdige verklaringen over het verblijf en het werk van de vader van de eiser.
- de zwangerschap van de eiseres is geen bewijs van een duurzame relatie. Het komt steeds vaker voor dat men binnen de context van de schijnrelaties zo snel als mogelijk een kind verwekt om het verblijfsrecht van de buitenlandse partner veilig te stellen.
- de vader van de eiseres drukte in november 2013 zijn twijfels uit over het huwelijk en vreesde misbruik van de eiser om aan papieren te geraken. De eisers geven toe dat de



eiseres' vader problemen had met de relatie maar verklaren dit door het gebrek aan werk en diploma van de eiser.

- Tijdens het gesprek bij de cel schijnrelaties valt op dat de eisers bepaalde data uit het hoofd hebben geleerd.

Op basis van deze gegevens heeft de verweerster besloten dat het voorgenomen huwelijk enkel gericht is op het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel dat is verbonden aan de staat van gehuwde en het kennelijk niet de bedoeling is een duurzame levensgemeenschap op te bouwen. Daarom heeft zij geweigerd dit huwelijk te voltrekken.

2.2.

De **eisers** betwisten het standpunt van de verweerster uitvoerig in hun conclusies en stellen dat de verweerster niet aantoont dat hun huwelijk het karakter van een schijnhuwelijk vertoont. De eisers verwijzen naar volgende bewijselementen:

- de verweerster houdt ten onrechte voor dat de eisers de data uit het hoofd hebben geleerd.
- de eisers houden van elkaar en wonen reeds meer dan een jaar samen. De samenwoning werd politieel vastgesteld.
- de eisers zijn religieus gehuwd op 22 maart 2014 met toestemming van de ouders. Er volgde een huwelijksfeest. Zij hebben een gezin gesticht en willen hun levensgemeenschap verder uitbouwen. Het kind werd door de eiser erkend.
- de zogenaamde tegenstrijdige verklaringen en onwetendheden zijn onterecht:
 - de vader van de eiseres verzette zich initieel. Echter nam deze zelf contact op met de cel schijnrelaties met de melding dat hij zijn bezwaar liet varen (alvorens een beslissing werd genomen door de verweerster) en instemde met het huwelijk. De vrees van de vader van de eiseres was begrijpelijk. De eisers hebben gewezen op deze problemen hetgeen hun eerlijkheid staft.
 - voor hun eerste afspraakje hebben de eisers afgesproken en samen de tram genomen naar het Citadelpark.
 - de verwijzing naar de voorafgaande procedures met betrekking tot de verblijfstoestand van de eiser en diens vader. Het is duidelijk dat de eisers niet alles weten over de vader van de eiser maar dit hoeft in hoofde van de eisers geen rol te spelen.
 - volgens de gebruiken van de partijen dient de eiser de toestemming van de vader van de (toekomstige) bruid te vragen. Na diens toestemming werd de hand van de eiseres onmiddellijk gevraagd.
 - de verweerster spreekt zichzelf tegen waar zij stelt dat de eiseres denkt dat haar toekomstige geen eerdere relaties had, maar wel stelt dat hij eerder nog verloofd is geweest.

2.3.

Eensluidend met het advies van het openbaar ministerie is ook de rechtbank van oordeel dat de verweerster niet aantoont dat de eisers hun huwelijkstoestemming *kennelijk* zouden veinzen met de *uitsluitende* bedoeling een verblijfsrechtelijk voordeel in België te bekomen voor de eiser.

De eisers zijn voor het eerst met elkaar in contact gekomen via facebook en hadden hun eerste afspraak samen op 20 maart 2013. In november 2013 heeft de eiser de hand gevraagd van de eiseres aan haar vader. Het religieuze huwelijk heeft plaats gehad in maart 2014.



De verklaringen van de eisers afgelegd bij de cel schijnhuwelijken en tijdens het politieel onderzoek stemmen niet volledig overeen: over de belangrijke stappen in hun relatievorming bestaan evenwel geen tegenstrijdigheden (eerste ontmoeting via facebook en hun eerste afspraakje - de handbevraging aan de vader van de eiseres - de verloving – de trouwringen en de trouwkledij - het religieuze huwelijk - de zwangerschap, de vermoedelijke bevallingsdatum, de dokter en de naam van het ongeboren kind – hobby's) en hun niet-concordante verklaringen zijn niet dermate dat daaruit een kennelijke veinzing kan worden afgeleid van de bedoeling een duurzame levensgemeenschap te stichten

Daarenboven en niet in het minst wonen de eisers als man en vrouw samen. De verklaring van de eisers wordt gestaafd door een politieele vaststelling. Ondertussen is het gemeenschappelijke kind op [...] 2015 geboren. Op de terechtzitting van 30 april 2015 is gebleken dat de beide eisers uitkeken naar de geboorte van hun kind, reeds een naam hadden gekozen en beiden nauw betrokken waren bij de zwangerschap (de eiser kent de gynaecoloog (Dr. Hauspie van A.Z. Jan Palfijn) en ging steeds mee naar de consultaties). De eiser heeft zijn kind reeds voor de geboorte erkend, waaruit blijkt dat de eiser bereid is om zijn verantwoordelijkheid op te nemen. Het is inderdaad mogelijk dat er sprake is van een 'schijnkind', maar dit fenomeen mag zomaar niet veralgemeend worden. De eiseres verklaarde dat de zwangerschap gepland was en zij onderling gesproken hebben over de financiële en verblijfssituatie. Ze geven ook aan de steun te genieten van de beide vaders. In elk geval brengt het verwekken van een kind verregaande verantwoordelijkheden met zich mee en dient dit nog altijd aanzien te worden als een teken van het beogen van een duurzame relatie.

Bij hun verhoor door de voorzitter op de terechtzitting van 30 april 2015 kwamen de beide partijen authentiek en gemeend over. Hun verklaringen over recente dagbestedingen en de verjaardagsvieringen van de eisers liepen parallel. Het verhoor van de eisers in raadkamer bevestigde dat niet tot een schijnhuwelijk kan worden besloten doch dat zij beiden vastberaden kiezen voor een echt huwelijk.

De verweerster bewijst derhalve niet dat de eisers kennelijk hun huwelijkstoestemming zouden veinzen. Dat het huwelijk repercussies *kan* hebben op de preciaire verblijfstoestand van de eiser in België doet hieraan geen afbreuk. Het is immers niet bewezen dat de eisers kennelijk niet de bedoeling hebben een duurzame levensgemeenschap te stichten, laat staan dat hun beweerd kennelijk geveinsd huwelijk enkel een verblijfsvoordeel voor de eiser in België zou beogen.

Het verhaal van de eisers tegen de weigeringsbeslissing van de verweerster is bijgevolg gegrond. Ook op het verzoek van de eisers om een termijnverlenging ex artikel 165 § 3 tweede lid BW toe te staan, kan worden ingegaan.

3. Schadevergoeding

De eisers vorderen de veroordeling van de verweerster tot betaling van een schadevergoeding geraamd op 250,00 euro, dit voor de geleden schade wegens tijdsverlies en verplaatsing. Zij verwijzen hiervoor naar de onredelijke handelwijze van de verweerster om het huwelijk te weigeren.

Er zijn geen gegevens voorhanden om te besluiten dat de verweerster kennelijk onzorgvuldig of onrechtmatig heeft gehandeld. De verweerster beschikt immers over een wettelijke onderzoeksplicht en beoordeelde de huwelijksaanvraag van de eisers op grond van de beschikbare gegevens. De vordering van de eisers is derhalve ongegrond.



4. Uitvoerbaarheid bij voorraad

De eisers dringen in het dispositief van hun conclusie van 13 april 2015 niet langer aan op de voorlopige uitvoerbaarheid bij voorraad van huidig vonnis.

Overigens, art. 1398/1 § 3 Ger.W. verzet zich tegen het voorlopig uitvoerbaar verklaren van beslissingen omtrent de staat van personen.

5. Gerechtskosten

De verweerster is de in het ongelijk gestelde partij en dient derhalve de gerechtskosten te betalen, met inbegrip van een rechtsplegingsvergoeding (zie arrest van het Grondwettelijk Hof nr. 68/2015 van 21 mei 2015).

Het verhaal van de eisers betreft een niet in geld waardeerbaar geschil zodat het basisbedrag van de rechtsplegingsvergoeding 1320,00 euro bedraagt, het minimum 82,50 euro.

Gelet op de aard van het geschil en de gevoerde betwisting (die in essentie een feitenbeoordeling uitmaakt), bepaalt de rechtbank de rechtsplegingsvergoeding op het bedrag van 500,00 euro.

OP DEZE GRONDEN,

DE RECHTBANK, op tegenspraak

met inachtneming van artikel 2 van de wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken en het gunstig advies d.d. 26 maart 2015 van het openbaar ministerie,

verklaart de vordering van de eisers ontvankelijk en in de hierna bepaalde mate gegrond.

zegt voor recht dat het de eisers toegelaten is met elkaar te huwen voor de ambtenaar van de burgerlijke stand van de stad Gent.

zegt voor recht dat, voor de voltrekking van dit huwelijk, de wettelijke termijn van zes maanden sinds het verstrijken van de termijn van veertien dagen na de datum van opmaak van de akte van aangifte van huwelijk, wordt verlengd conform artikel 165 §3, tweede lid BW met zes maanden en dit vanaf heden.

veroordeelt de verweerster tot het betalen van de gerechtskosten, aan haar zijde niet nuttig te begroten en aan de zijde van de eisers begroot op 111,96 euro dagvaardingskosten (in debet), 100,00 euro rolrecht (in debet) en een rechtsplegingsvergoeding begroot op 500,00 euro.

Aldus uitgesproken op de openbare terechtzitting van de zeventiende familiekamer van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent van **vijftwintig juni tweeduizend vijftien.**

Heeft de zaak volledig behandeld en erover geoordeeld: rechter Katja Jansegers, bijgestaan door griffier Els Bogaert.

